

VRAGEN OVER

ARCHEOLOGISCH GRONDONDERZOEK

FOTO: ARNOLDUS/NATIONALE BEELDBANK, AMSTERDAM

Bouwen? Eerst de bodem onderzoeken op archeologische resten. Dat staat sinds 2007 in de wet. Vooral bij bouwlocaties in de binnenstad is de kans op archeologische vondsten groot. Corporaties zijn als opdrachtgever verplicht dat onderzoek te betalen en te begeleiden.

WAT STAAT ER IN DE WET?

In alle nieuwe bestemmingsplannen krijgt archeologie een belangrijke plaats als 'dubbelbestemming'. Met eigen planregels. Voordat de overheid een omgevingsvergunning afgeeft kan ze archeologische eisen stellen. Omdat de gemeente het bestemmingsplan opstelt, verschillen de eisen per gemeente en per gebied in de gemeente: sommige gemeenten hanteren in een binnenstad als ondergrens 30 vierkante meter en andere gemeenten 250 vierkante meter, terwijl in het buitengebied weer heel andere eisen gelden.

WELKE VERPLICHTINGEN HEEFT EEN CORPORATIE?

Corporaties dragen als ontwikkelaar van de grond zorg voor goede uitvoering van een archeologisch onderzoek en betalen dit ook. Het onderzoek bestaat uit drie fasen:

- Archeologisch bureauonderzoek naar de geschiedenis van het plangebied.
- Op aanwijzing van de verantwoordelijke overheidsinstantie, meestal de gemeente, volgt dan eventueel inventarise-

rend veldonderzoek in de vorm van boringen en/of proefsleuven.

- Als de bevoegde overheid de vondsten belangrijk genoeg vindt, is de volgende stap een opgraving of het in de bodem behouden van de vindplaats.

De bouwvergunning wordt vaak niet verleend totdat de corporatie aan archeologische eisen heeft voldaan.

WAT ZIJN DE VALKUILEN?

De wet biedt in tegenstelling tot veel andere wetten een enorme beleidsruimte aan overheden om te bepalen wat belangrijk is. Dat kan dus uiteenlopen van 'alles mag weg' tot 'onderzoek iedere scherf'.

Corporaties doen er goed aan om vroegtijdig een risico- en kansanalyse van het archeologieonderzoek uit te laten voeren. Zo ontstaan er geen vervelende verrassingen in de exploitatie. Zo vroeg mogelijke afspraken over wat belangrijke archeologie is en wat niet, voorkomt archeologisch onderzoek dat uit de hand loopt. Vooral binnenstedelijk onderzoek kan, als het niet tijdig wordt ingebed in de rest van het planproces, veel tijd en geld kosten.

INFORMATIE

Boudewijn Goudswaard is directeur van archeologisch adviesbureau The Missing Link, Woerden.

HOE BESPAAR JE KOSTEN?

- Door vanaf het begin actief mee te denken over de gestelde eisen. Een corporatie kan heel eigen vragen en eisen hebben. Wat voor soort mensen woonden hier vroeger? Hoe sluit dat aan bij de beoogde doelgroep voor de ontwikkeling van deze grond?
- Door effectieve methodes te gebruiken voor het begroten en sturen van archeologisch onderzoek, zoals werken met een bestek en het inzetten van directievoering.
- Door bij aanbesteding meerdere offertes aan te vragen en deze kritisch te beoordelen. Dat scheelt soms meer dan 80 procent van de kosten.

LEVERT ARCHEOLOGIE NOG IETS OP?

Ja. Een speciaal verhaal van een plek. Sociale woningbouw op een locatie waar in de Middeleeuwen bijvoorbeeld een grafelijk kasteel heeft gestaan, biedt kansen om een onderscheidend ontwerp te maken dat verwijst naar die historische wortels. Door hierover vroegtijdig na te denken kan archeologie iets toevoegen aan een bouwproject. ◀